

Suur valik oma vaba aja sisustamiseks: loe lk 3

Tänavusuvine tee-ehitus Lasnamäel AS Talter juhtimisel

foto: AS TALTER fotokogust

TALTER – Eesti suurim asfalditootja

TARMO LAUSING

linnaosavanema abi

Lasnamäel Betooni tänaval asuv AS Talter on üks suurematest teedeehitajatest Eestis. Asfaldiliidu andmetel tootis Talter 2003. aastal üle kaheksa tuhande tonni asfaltsegusid, mis moodustab ligi veerandi (23,2 %) teematerjali kogutoodangust Eestis. Viimati teostas ettevõtte Lasnamäe jaoks olulise Laagna tee pikenduse ehitust, mis avati tänavu 31. augustil.

AS Talter asutati 1991. aastal Eesti eraisikute poolt. Tööd alustanud 11 liikmega ettevõttes töötab täna üle 200 põhikohaga inimese. Tipphooajal on töötajate arv ulatunud isegi kolmesajani. Aja möödudes on Talteris toimunud mitmeid muudatusi. Neist olulisemaks on omanike vahetus, märgatav investeeringute kasv ning ümberkorraldused ettevõtte juhtimisel 1998. aastal. Edukad reformid kindlustasid Talteri positsiooni Eesti tee-ehitusturu juhtgrupis.

Kolm mobiilset tehast alandavad tööde hinda

Aastatel 1991-1998 tegutses AS Talter põhiliselt Tallinnas tänavate, platside ja muude väiksemate tee-ehituse ja remonttöödega. Alates aastast 1998 tegevus laienes, nüüd tegeletakse ka riigimaanteed, liiklussõilmede ja lennujaamade ehituse ning remondiga. Selleks on Eesti suurimal asfalditootjal üle Eesti kokku viis asfaltbetooni tootmise tehast, millest kolm on mobiilsed ehk liikuvad tehased. Talteri juhatuse liige Tarmo Trei selgitas: "Mobiilne tehase on selline, mida on võimalik kiiresti ühest kohast teise transportida. Tänu sellistele moodsatele tehastele hoiame tee-ehituses kokku transpordikulude arvelt. Kui tee

ehitamine leiab aset Lõuna-Eestis, siis ei pea me raha asfaldi transpordile kulutama, vaid viime hoopis tehase soovitud kohta. Selle tulemusel on tööde hind soodsam."

Peale asfalt-tööde on Talteri tegevusaladeks veel teede markeerimine ning projekteerimine. Tee-markeerimistööd teostatakse nii ettevõtte enda objektidel kui ka eraldi tellimustööna.

Talter teeb kõik ise

Tarmo Trei sõnul teeb AS Talter kõik tee-ehituslikud tööd ise. Alustades ettevalmistavate tööde ning tee muldkeha parandamisega ja lõpetades teemärgistuste joonistamise ning liiklusmärkide paigaldamisega. Ka liiklusmärke toodetakse ettevõtte enda poolt.

Rääkides teede maksumusest, selgub, et tee-ehituse puhul osutub kõige kallimaks materjaliks asfaltsegu ise. Kuna aga teisi materjale (killustikku, liiva) kulub ehituse käigus mahuliselt kordades rohkem, moodustavad ka need olulise kuluartikli. Talteri sõnul kasutatakse tee aluskihtide ehitamisel reeglina Eestimaist päritolu materjale – liiva ja killustikku. Asfaltbetoonist tee pealiskihit toodetakse üldjuhul graniitkillustikust, mis tuuakse kas Rootsist või Soomest, kuna Eestis graniitkivi ei leidu.

Tee-ehitajate seas tihe konkurents

Talteri juhtide sõnul valitseb Eesti tee-ehitusturul tihe konkurents. Täna on näiteks Tallinnas seitse ettevõtet, kes on valmis ehitusprojektides asfaltbetooni tootjana osalema. Kui aasta jooksul tellitakse Tallinna regiooni teede ehituseks umbes 250-300 tuhat tonni asfaltbetooni, siis mainitud seitsme ettevõtte tootmisvõimsus kokku on ligi 450-500 tuhat tonni. Tiheda konkurentsi kogu Eestis tingib meie ilmastik ja sellest tulenev väga lühikene asfaltkatte paigaldamise periood – mai algusest kuni oktoobri lõpuni. Sel ajal on kõik tee-ehitajad hõivatud, kuna tellija soovib, et tee võimalikult kiiresti valmis saaks.

Talteri abiga valmis Laagna tee pikendus

Augusti viimasel päeval avati Lasnamäe viimase aja suurim tee-ehitusobjekt – Laagna tee pikendus. Nelja kuu jooksul paigaldas Talter uue teekatte ning renoveeris teelõigul asuva silla, mis oli seni seisnud kasutuseta. Laagna tee pikendus oli esimene etapp kahefaasilises ehituses, mille lõppeesmärgiks on ühendada valminud teelõik Peterburi teega.

Lasnamäe linnaosavanema Kalev Kallo sõnul on tegemist Tallinna linna tähtsaima tee-ehitusliku projektiga pärast nn läbimurde ehitamist Kesklinnas. "Keskerakonna juhitud linnavalitsuskoalitsiooni järgmine oluline tee-ehitus Lasnamäel on Smuuli tee ühendamine Suur-Sõjamäega, mille valmimisega paraneb oluliselt ettevõtluskeskkond Suur-Sõjamäel," ütles Kalev Kallo.

1.oktoober - EAKATE INIMESTE PÄEV

Eakas inimene on ühiskonna vaimu- ja kogemuste vara, kes on enamasti vanaduspõlve pidav proua või härra, memm või taat, aga võimalik, et jätkuvalt tööturul. Kindlasti on tegemist inimesega, kelle elukogemust oskavad kasutada targad juhid, olgu siis riigi-, haridus- või ettevõtlusjuhid, aga ka oma pere nooremad liikmed, naabrid ja tuttavad. Eestis pole hoolitsev tähelepanu eakale piisavalt igapäevane, mistõttu rahvusvahelisel eakate päeval, 1. oktoobril on põhjust meil kõigil kummardada elutarkuse ees ja mitte paljaks pidada tähelepanuavaldust 60-ne ja enama eluaastaga inimestele, keda näiteks Lasnamäe 114 284 elanikust on kokku 19 338, seega vaid 17%.

Rahvusvaheline Eakate Päev on pühendatud eakatele inimestele üle kogu maailma, et näidata üles sügavat austust ja hoolivust. Meist kõigist saavad hea õnne korral eakad inimesed ja me kõik soovime, et meid respektieritakse.

Lasnamäe eakad on oodatud

reedel, 1.oktoobril kell 12 Pae tn 19 sotsiaalkeskuse hoovi, et koos tähistada eakate päeva.

Esinevad Voldemar Kuslap, laste ning seenioride laulu- ja tantsurühmad.

Lasnamäe linnaosavalitsus, kes korraldab eakate päeva tähistamist, peab väga oluliseks vanarahva ütlust: HALLI PEAD AUSTA, KULUPEAD KUMMARDA – eakas inimene on äratreenitud hoolimise ühiskonna iga liikme poolt!

1990. aastal nimetas ÜRO Peaassamblee 1. oktoobri rahvusvaheliseks eakate päevaks

Lasnamäe Linnaosa Valitsus:
Punane 16, 13619 Tallinn
tel. 645 7700,
e-mail: info@lasnamae.tallinnlv.ee

Toimetus:
Lasnamäe Linnaosa Valitsus
tel 645 7739, 645 7715
e-mail: tiina.naarits@tallinnlv.ee

Kirjastus:
Seven Styles Marketing OÜ

Reklaami tellimine:
Seven Styles Marketing OÜ
Gonsiori 21, 10147 Tallinn
tel. 502 3152, 604 8287, 627 7282
faks 627 7285
e-mail: reno@ssm.ee

Pikk võitlus andis eelarve kasvu

KALEV KALLO

Kiiresti on möödunud aasta ja jälle on käimas nüüd juba järgmise aasta eelarvet ettevalmistav protsess. Mäletatavasti sisaldasid kontrollarvud, mis esitati möödunud aastal käesoleva aasta jaoks, endas väga palju küsitavusi ja ebaõiglust. Kõikidest ridadest vaatas vastu ebavõrdsus Lasnamäe kui suurima linnaosa vastu ja vastuseta jäid kõik küsimused jaotamise kriteeriumite või aluste kohta.

foto: Lembit Michelson

Möödetavust ei soovi kõikide linnaosade juhid

Esitatud protestide tagajärjel moodustati Tallinna Linnavalitsuse juurde ajutine komisjon, kes pidi välja töötama kriteeriumid, millele alusel toimiks raha jaotamine linnaosade eelarvete vahel. Komisjon töötas päris pingeliselt ja esitas lahendused linnavalitsuse istungile.

Mõnede oponentide ettepanekul esimene lugemine katkestati ja komisjon jätkas tööd. Pakkusin välja kompromisslahenduse, mis ei oleks küll ebaõiglust Lasnamäe suhtes 100% kõrvaldanud, aga oleks parandanud olukorda. Ettepanek jõudis ka linnavalitsuse istungile, kus kahjuks leidis jälle vastuseisjaid ja arutelu katkestati. Lepituseks võttis linnaape isiklikult kokku kõikide linnaosade vanemad ja püüdis asja loogilise lõpuni viia. Minu hämmastuseks selgus nüüd, et nelja linnaosa (Nõmme, Pirita, Kesklinn ja Haabersti) vanemad olid äkki kategooriliselt vastu läbipaistvatele kriteeriumidele. Kuna nende linnaosade vanemad

on kõik meie koalitsioonipartneri Reformierakonna esindajad, siis jääb arusaamatuks, miks erakond ei taha, et raha jaotamine linnaosade vahel oleks selgete kriteeriumide alusel.

Selgust veel ei saavutanud, aga muutuseks on lootust

Linnaosade eelarvete koostamine 2005. aastaks toimub jälle ilma selgete alusteta. Aga igasugune võitlus jätab oma jälje ja meie poolt esitatud arvud ja põhjendused olid nii veenvad, et esialgses projektis on märgatav kasv, mida ei ole tagasi lükatud. Loomulikult ootab ees väga pikk menetlusprotsess, mis lõppeb eelarve vastuvõtmisega Tallinna Linnavalikogus, aga lootus on juba olemas. Mõni näide selle kohta:

Käesoleva aasta eelarves on tänavate koristamiseks, prügiveoks, haljastuse hooldamiseks, bussipeatuste ja mänguväljakute korrashoiuks ainult 5,245 milj.kr, aga järgmisel aastal on lootus saada 8,012 milj.kr ehk 52,7% enam. See võimaldaks meil eelkõige suurendada

haljastuse hooldust korteriühistute vahele jäävatel aladel ja kõnniteede hooldust talvisel ajal. Veel on lootus piirkondlike noorsooürituste tarbeks tänavuse 350 vastu saada 500 tuhat. See võimaldab toetada palju enamate laste saatmist puhkelaagritesse suvel, saame rahuldada peaaegu kõik soovivaalduksed. Kasv on kavandatud ka kultuuri- ja spordiürituste kulude katteks, mõlemas osas 300 tuhat asemel 400 tuhat, mis võimaldab suuremat toetust spordiklubidele ja mittetulundusühingutele. Sotsiaal- toetusteks peaksime juurde saama 700 tuhat krooni. Kokkuvõtteks peaks kogu eelarve maht kasvama 44,9 miljonilt 52,3 miljonini ehk 16,4%. See ei ole kaugeltki mitte see summa, mida meie rahvaarvult ja pindalalt kõige suurem linnaosa vajaks, aga tuntav kasv ikkagi. Projekti kinnitamisel saame järgmisel aastal rohkem aidata oma linnaosa elanikke ja meie Lasnamäe väljanägemine muutub korrastatumaks ja kaunimaks. Oleme optimistlikud!

kasulik teada

Ilmus Tallinna jalgrattateede kaart

Tallinnas on tänase seisuga rohkem kui 134 kilomeetri spetsiaalselt ehitatud või vastavalt märgistatud jalgrattateed. Tallinna jalgrattateede kaart annab põhjaliku ülevaate ohutustest rattasõidu marsruutidest, jalgrattaparklastest ja ratturitele esitatavatest nõuetest.

Kaart on saadaval linnavalitsuse teenindussaal, Vabaduse väljak 7.

RAEPRESS

Tallinna linn avas internetis sündmuste akna "KuhuMinna"

Tallinna linn avas 10.septembril uue, linna kultuuriüritusi, vaba aega ja linnainfot kajastava infoportaali "KuhuMinna". Selle loomisel võeti eeskujuks kasutuses olev Tartu Kultuuriaken. Mõlema linna sündmuste aknad hakkavad välja nägema sarnaselt ning neil saab olema ka ühesugune kasutamiskavala. Vahe on vaid selles, et Tartu sündmuste aken kajastab teavet Tartu ja Tallinna sündmuste aken Tallinna kohta. Tartu sündmuste aken peaks valmis saama lähikuudel. Tallinna sündmuste aken paikneb veebiaadressil <http://kuhuminna.tallinn.ee/> ja Tartu oma hakkab paiknema

<http://kultuuriaken.tartu.ee>.

Portaal annab ülevaate linnas toimuvatest meelelahutus, noorte- ja spordiüritustest, kontsertidest, messidest ja laatadest, teatrietendustest, näitustest, kursustest, tantsuetendustest ja -õhtutest. Lisaks on koht ka huvitegevustel, võimalik on leida erinevaid treeningute aegu, ringe ja laulukoore. Portaali rubriigi "Ametlikult toimuv" alt saab teavet ametlikult registreeritud sündmuste ja koosolekute kohta, näiteks, millal ja kus toimuvad detailplaneeringute tutvustamised. Samuti saab konkreetse kuupäevaotsinguga leida infot sel päeval toimuva kohta.

LASNAMÄE LEHT / RAEPRESS

Lastekaitseportaal pakub diskussiooni

Hiljuti avatud lastekaitseportaal, www.sm.ee/lastekaitse on loodud selleks, et igaühel oleks võimalus Eesti lastekaitse korralduses oma sõna sekka öelda. Ettevalmistamisel on mahukas lastekaitse kontseptsioon, mille rakendamine seadusena hakkab mõjutama väga paljude inimeste elu ja tööd. Kontseptsiooni ettevalmistav töögrupp tahab pakkuda kõigile – nii lastekaitsetöötajatele, lapsevanematele, õpetajatele, politseinikele, lastele kui noortele – võimalust tõstatada probleeme ja teha

oma ettepanekuid.

Lisaks lastekaitse kontseptsioonile saab tutvuda ka erinevate õigusaktide ja strateegiliste dokumentidega: laste õiguste tagamise strateegia ja 2004. aasta tegevuskava, Eesti raport Laste Õiguste Komiteele, lastekaitse seadus jms. Veebilehe sisu haldavad Sotsiaalministeeriumi hoolekande osakond ja lastekaitse kontseptsiooni töörühm.

SOTSIAALMINISTEERIUM

Esitatakse Aasta Kodaniku kandidaate

Esitatakse Aasta Kodaniku kandidaate Rahvastikuminister Paul-Eerik Rummo kuulutas välja konkursi kandidaatide leidmiseks Aasta Kodaniku aunimetusel. Kandidaate saab esitada rahvastikuministrile kas elektronpostiga rahmin@riigikantselei.ee või kirja teel aadressile Rahukohtu 1, 15161 Tallinn, märgusõnaga <Aasta Kodanik>. Kõik esitatud kandidaadid avalikustatakse rahvastikuministri koduleheküljel www.rahvastikuminister.ee, ettepanekuid saab teha kuni 6. novembrini. Aasta kodanik kuulutatakse välja 26. novembril ehk kodanikupäeval. Eelmisel aastal kuulutati aasta kodanikuks endine president Lennart Meri.

RAHVASTIKUMINISTRI BÜROO

Raamatupidamise osakond

AIME HEINSALU

pearaamatupidaja

Hea meel on selle osakonna kaudu elanikele teada anda, kui täpne on ametnike tööga seonduv arvestuslik pool ja miks on vaja elaniku jaoks nähtamatut osakonda linnaosavalitsuses.

Osakonna põhitegevused

Lasnamäe linnaosa 5-liikmeline raamatupidamise osakond tegeleb linnaosa majandustehingutest tulenevate kulude ülekandmisega (maksukorraldused) teenuste osutajatele ja nimetatud tehingute kajastamisega vastavalt seadusandlusele. Arvestusmeetodid tulenevad Raamatupidamise seadusest, Raamatupidamise Toimkonna juhenditest, riigi raamatupidamise üldeeskirjast, rahvusvahelistest avaliku sektori raamatupidamise standarditest ja Tallinna linna raamatupidamise sise-eeskirjadest. Seega on tegemist osakonnaga, mille abil peetakse täpset arvestust rahade üle õigusaktide alusel. Väiksemaid ülesandeid on teisi. Oluliseks ülesandeks on lisaks aruandlusele eelarve projekti ettevalmistamine koostöös teiste osakondadega, lähtudes Tallinna

linnaape poolt kinnitatud tegevuskulude piirsummadest, mis koosnevad linnaeelarvest ja prognoositavast omatulude laekumisest.

Aruanded, mis näitavad linnaosavalitsuse rahade liikumist

Aruandlus on nii igakuine kui kogu aasta ulatuses. Nii tuleb Tallinna linna finantsteenistusele esitada igakuine eelarve kasutamise tekke- ja kassapõhine aruanne, kvartaalne saldoandmik ja aasta lõpus ka majandusaasta aruanne. Maksu- ja Tolliametile esitab osakond igakuiselt isikustatud tulu- ja sotsiaalmaksu ning kohustusliku kogumispensionini ja töötuskindlustuse maksete deklaratsiooni; statistikaametile aga palgaaruande. Muude ühekordsete aruannete esitamine toimub vastavate ametkondade nõudmisel.

Tulevikuplaanid

Praegu on igal raamatupidamise üksusel oma programm, tulevikus aga peaksid kõik Tallinna linnaosad ja erinevad ametid saama töötada ühtses tarkvaras, mis võimaldab saada operatiivsemat aruandlust. Tallinna linnas on kavas üle minna ühtsele finantsjuhtimise tarkvarale FIS, mille põhivaldkondadeks on eelarvestamine, raamatupidamine, ressursijuhtimine ning juhtimine ja kontroll.

Lasnamäe lehest

TOIVO MOORAST

Lasnamäe linnaosa vanaema asetäitja

Ajaleht Lasnamäe on eeskätt Lasnamäel elavatele elanikele info vahendamiseks. Ühelt poolt vahendab infot kohalikku võimu teostav linnaosavalitsus, kes avaldab lehes just Lasnamäe elanikke puudutava teabe koos põhjalikuma käsitlusega või täpsete kontaktandmetega. Teiselt poolt vahendavad lehe kaudu infot haridusametid, mittetulundusühingud ja ettevõtted, kes tegutsevad Lasnamäel või kes on seotud Lasnamäega asukoha või elanike kaudu.

Kindlasti ei ole linnaosalet ühegi partei häälekandja ega ka kitsas reklaamileht. Siiski on iga lehe vahel, lisaks neljale eestikeelsele infoleheküljele ja samaväärsele neljale venekeelsele infoleheküljele ka reklaamtekstid. Reklaamiga, mis on infolehekülgede vahel, tegeleb ajalehte välja andev kirjastus, mis läbi on olnud võimalik Lasnamäe lehe tiraazh hoida kõrge ja omahind madal.

Linnaosavalitsus toimetab nelja lehekülge. Info nendel avaldamiseks koondab linnaosavalitsuse avalike suhete nõunik ja tema teostab ka lehematerjalile eestikeelse korrektuuri ning toimetuse. Ühtegi reporterit ega ajakirjanikku linnaosalet juures ei tööta. Fotomaterjali aitab ajalehele saada enamasti linnaosavanema abi, aga sama oluline on kõikide kaasautorite koostöö info ja fotode saatmisel. Võib isegi nii öelda, et Lasnamäe lehes leiavad kajastamist kahe aktiivse grupi artiklid: ühelt poolt need sündmused, mis on seotud Tallinna

linna erinevate struktuuriüksuste ja ametnike tegemistega, teiselt poolt leiavad kajastamist need aktiivsed organisatsioonid ja ettevõtted, kes ise ennast teadvustavad lehele lugusid ja infot saates.

Lehes on püütud avaldada ka sotsiaalse sisuga dialoogi, kuivõrd sellekohaseid mõtteid ja küsimusi on päris palju. Sõna on pakutud erinevatele rahvaesindajatele, kes paraku pole eriti aktiivsed Lasnamäe elu puudutavat avaldama, välja arvatud valimiste eelset perioodi.

Lehelugemise aktiivsust näitab rohke kirjavärg ja telefonikõned lehe teemal. Valdavalt on need küll toetavad ja sõbralikud, kuid on ka pahuraid, kes näiteks ei soovi oma linnaosa uudiseid lugeda. Selles osas säilib kõigil vaba valik, kas viia ennast kurssi linnaosavalitsuse poolt vahendatava infoga või mitte, sest lugemine ei saa olla kuidagi kohustuslik. Siiski usun, et Lasnamäe infokandja täidab oma rolli ja parandussoovid esitatakse konkreetsete ettepanekutena linnaosavalitsusele.

Soovin kõikidele Lasnamäega seotud inimestele aktiivset kaasalõmist linnaosa infokandja sisukuse ja erinevate osapoolte vahel dialoogi arendamisel!

Toimetused:

Lasnamäe linnaosa ajaleht LASNAMÄE ilmus esmakordselt 2000.aasta märtsis. Igakuiselt hakkas leht ilmuma alates 2002. aastast. Leht ilmub täpse tõlkena eesti ja vene keeles, erinevalt teistest Tallinna linnaosalehtedest. Venekeelse korrektuuri ja artiklite tõlke teevad kirjastaja poolt tellitud professionaalsed vene filoloogid. Ajalehe kojukanne on tellitud otsepostitusena, mistõttu peab leht jõudma igasse Lasnamäe postkasti. Kui mingil põhjusel kord kuus (kuu viimasel laupäeval, kojukanne ka järgmise nädala esmapäeval ja teisipäeval) leht ei ilmu, tuleks sellest informeerida toimetuse kontaktandmetel. Lehe laialikande eest vastutab samuti kirjastaja ja probleemide korral saab linnaosavalitsus teha järelpärimise lepingu täitmise kohta.

UUDISED, TEATED, LÜHILOOD
Lasnamäe Lehe kõigil neljal leheküljel tasuta.
Kontaktandmed esilehel.

TÖÖPAKKUMINE

AS VIPEX (www.vipex.ee) võtab ehitusmaterjalide lattu tööle kaupade komplekteerija, kelle tööülesanneteks on kaupade vastuvõtmine, komplekteerimine vastavalt tellimustele ja väljastamine. Nõutav töstukjuhi töökogemus. Pakutav brutopalk kuni 9000.-kr. Asukoht Peterburi tee 56 E. CV saata: fax 620 1001 või andres@vipex.ee

TEATED

Korteriühistute INFOPÄEV
Tasuta teabepäeva korraldab Lasnamäe LOV kolmapäeval, 27.oktoobril kell 16 Punane 16, V korruse saalis. Oodatud on Lasnamäe kõikide ühistute juhatajad! Lisainfo teabekorraldusnõunikult, tel 645 7731, Larissa Škurat.

KOERTE JALUTUSVÄLJAK

10.septembril valmis Lasnamäel jalutusväljak koertele Liikuri tn – Narva mnt – Vana-Kuuli tn ristumispaika jääval alal, kus on eraldi platsid väikestele ja suurtele koertele treenimiseks ja jalutamiseks.

RAHU TEE VÄLJAEHTAMINE

13.septembril alustati Lasnamäel Rahu tee väljaehitamist, mis peab valmima oktoobri lõpuks. Tööd teostab AS Teede REV-2 summas 12,76 milj krooni. Rahu tee ühendab äsja valminud Laagna tee pikenduse Peterburi teega, millega peaks oluliselt vähenema Tartu mnt ja Peterburi tee ristmiku koormus.

KULTUUR JA HARIDUS

Lauluteater PEREKRJOSTOK KONTSEERT

Laupäeval, 9.okt kell 18 avab "Perekrijostok" oma hooaja kõrgetasemelise kontserdiga Tallinna Matkamajas, Raekoja plats 18. Kontserdil "Sõprade Liit" esinevad parimad barded üle Eesti oma autorilauludega. Pilet 60.-, lastele ja pensionäridele 30.-.

INDIVIDUAALÕPE:

süntesaator, klaver, akordion, bajaan
Huvilistele individuaalsed eratunnid (valdavalt venekeelsed, vajadusel osalise eestikeelse selgitusega). Täpsem info ja kokkulepped tel 603 5316, Aleksandra Solovjova-Kull.

LASNAMÄE SOTSIAALKESKUS

Killustiku 16, tel 621 8998
Eakate huviringide uus hooaeg on alanud. 4. oktoobril kell 11 ootame huvilisi senise suhtlemisingi asemel kohvikutundi. Samuti toimub arvuti algõppekursus (12x2 tundi), mis maksab kokku 50.-kr. 1.oktoobril on Killustiku 16 maja suletud, sest tähistame eakate päeva Pae 19 õuel.

ARVUTI-ARST

Tuleb kohale ja aitab või annab nõu, kui arvutiga mure:

hooldus ja tarkvaraga seonduv.

TEL 55 910 413, Andres

Korterelamu renoveerimise rahastamisest

MIRJA ADLER

KredEx Eluaseme

valdkonna juht

Korras maja on lisaväärtuseks selles asuvale korterile. Lisaks elamistingimuste paranemisele muutub ka elukeskkond korterelamus sisest ökonoomsemaks ja turvalisemaks.

5 põhjust, miks on kasulik maja korrastada laenuga

- Ehitushinnad kasvavad aastas ca 4%, mistõttu on maja korda tegemine täna odavam kui aasta või mitme pärast.
- Oluliselt väheneb ootamatute remonditööde tegemine, mis hoiab kokku nii aega kui ka raha.
- Laenu abil renoveerimisel on pank kolmanda lepingupoolena distsiplineeriv ka ehitajale.
- Pankade laenuintressid kortermajadele on madalad (5-7%), laenu võtmiseks

ei nõua pangad korteriühistutelt reeglina tagatist. Laenu sissemaksaks arvestatakse ka juba varem omavahendite arvelt finantseeritud töid. Kui tagatist on siiski vaja või kui laenu võtab korteriomanike ühisus, kasutab pank täiendavalt KredExi kortermajade käendust.

- Riik toetab KredExi vahendusel kortermajade renoveerimistöid (v.a. kütte-, vee- ja kanalisatsioonüsteemid) 10% ulatuses teostatavate tööde maksumusest ja energiaauditiit 50% ulatuses nende maksumusest. Toetuse saamiseks peab maja olema valminud hiljemalt 1990. aastaks ja ehitustööd peavad olema teostatud pärast 11. veebruari 2003. a.

Näide rahade kulutamisest

Võtame näiteks 36 korteriga kolmekorruselise elamu, mille elamispind on kokku 2000 m². Olgu kogutava remondifondi makse 3 kr/m²/kuus ehk 6 000 kr/kuus ja plaanitavate renoveerimistöde maksumus 330 000 krooni. Arvestades ehituse kallinemist 4% aastas, kuluks sellel majal nimetatud tööde finantseerimiseks raha kogumiseks 6 aastat, mille jooksul on tööde hind kasvanud juba 86 563 krooni

võrra ja renoveerimistöde lõpphinnaks 416 563 krooni. Tööde finantseerimisel omavahenditest alles 6. aastal suureneb selle perioodi jooksul kindlasti maja remondivajadus ning osa vahendeid kasutatakse jooksvaks remondiks, nii et tööde teostamise aeg lükkub veelgi edasi, mis omakorda teeb tööd ehitushindade tõusu arvestades veelgi kallimaks.

Oletame, et renoveerimistöde teostamiseks kasutatakse pangalaenu, mille intress on 6% aastas, mis on tagatud KredExi käendusega ning mille tasu on 1,5% käenduse järgilt aastas. Sellisel juhul kujuneb kõiki laenu- ja käenduse kulutusi arvestades renoveerimistöde maksumuseks kokku 409 768 krooni, mis on kogumisega võrreldes 6 795 krooni odavam. Arvestatud on sellega, et laenumakse jääb remondifondi makse piiresse ehk elanike kulutused elamispinnale ei tõuse.

Mida peaks kortermaja teadma laenu taotlemisel

Laenu taotlemiseks ei pea korteriomaniigid moodustama ühistut. Laenu saavad taotleda ka korteriomanike ühisused (ehk sisuliselt kõik korteriomaniigid ühiselt või läbi volitatud

majavalitsetaja). Korteriomanike ühisus saab renoveerimislaenu võtta vaid koos KredExi käendusega. Kortermajadele väljastavad laenu kõik suuremad Eesti pangad, kellelt saab ka infot tingimuste kohta. Kui kortermajal on laenu võtmiseks vajalik KredExi käendus, tuleb ühistul või ühisusel pöörduda Hansapanka, Eesti Ühispanka või Eesti Krediidipanka.

Täpsem info kortermaja käenduse ja rekonstrueerimistoetuste kohta:

www.kredex.ee; eluase@kredex.ee
või tel 681 9965, 681 9973, 681 9950.

EESTI KUNSTIMUUSEUMI NÄITUSED

www.ekm.ee, teabeosakonna tel 644 9139

Rüütelkonna Hoone (Kiriku plats 1)
Näitus "Kohatunne. Eesti kunsti klassika 18. sajandist 1940. aastani", avatud kuni uue muuseumihoone valmimiseni 2005. a. Avatud K-P 11-18, iga kuu viimane reede ja sellele järgnev laupäev tasuta.

Rotermanni Soolaladu (Ahtri 2)
Avatud: Suveperioodil (19. mai-30.sept.) K-R 12-20; L, P 11-18, E, T suletud. Talveperioodil (1. okt.-18. mai) K-P 11-18, E, T suletud.

Iga kuu viimane reede tasuta.
Kadrioru loss – väliskunsti muuseum (Weizenbergi 37)

Püsiekspositsioon: 16.-20. saj. maalikunst (madalmaade, saksa, itaalia, vene meistrid); 18.-20. saj. Lääne-Euroopa ja Vene tarbekunst ning skulptuur. Avatud: Suveperioodil (1. mai-30.sept.) T-P 10-17; E suletud.

Talveperioodil (1. okt.-30. aprill) K-P 10-17; E, T suletud. Iga kuu viimane reede tasuta.
Mikkeli muuseum (Weizenbergi 28)

Püsiekspositsioon: Johannes Mikkeli kolleksioon (16.-20. saj. Lääne-Euroopa, Vene, Hiina kunst). Avatud K-P 11-18.

Iga kuu viimane reede tasuta.
Niguliste muuseum-kontserdisaal (Niguliste 3)

Püsiekspositsioon: Kirikukunst 13.-18. sajandist. Höbedakamber: gildide, tšunftide, Mustpeade vennaskonna ja kiriku hõbevarad.

Näitus: "Tartu Jaani kiriku terrakotaskulptuurid", avatud kuni 26. septembrini 2004. Kontsert: Igal laupäeval ja pühapäeval kell 16.00 orelimuusika pooltund ning igal kolmapäeval, neljapäeval ja reedel kell 13.00 "15 minutit J. S. Bach'i muusikaga". Sissepääs muuseumi piletilga.

Avatud K-P 10-17.
Tasuta sissepääsu päevi ei ole.

Adamson-Ericu muuseum (Lühike jalg 3)
Püsiekspositsioon: Adamson-Ericu teosed.

Avatud K-P 11-18, iga kuu viimane reede ja sellele järgnev laupäev tasuta
Kristjan Raua majamuuseum (Nõmmel, Kr. Raua 8)

Püsiekspositsioon: Kristjan Raua loomingust. Näitus: Paul Raua usulised kompositsioonid "Äravalitu", avatud 2. oktoobri 2004. Avatud N-L 10-17, üksikülastajale sissepääs tasuta.

teadaanne

Lasnamäe kvartali-siseste teede remont

Asfalteerimistöde nimekirja on võetud linnale kuuluvatest teedest Lasnamäel kokku 134 objekti, mis on reastatud pingeritta. Ühistute krundipiiridesse jäävaid kõnni- ja sõiduteid linna poolt ei remondita ja seetõttu ei arvata ka nimekirja.

Tööde teostamist korraldab kommunaalamet vastavalt rahalistele võimalustele, mille kohaselt 2004.a. võeti remondinimekirja 20 esimest Lasnamäe teeparandus-objekti. 18-objektile on tööd lõpetatud, kahel viimasel lõpetamata:

1. Läänemere tee bussipeatusest jalgteel kuni Läänemere tee 3 sõidutee
2. Pae 43 ja 45 esine kõnni- ja sõidutee
3. Peterburi tee 4 sõidutee hoovis
4. Peterburi tee 6 esine sissesõidutee
5. Pae 58 esine sõidutee
6. Linnamäe tee 79 esine sõidu-, kõnni- ja sissesõidutee ning Linnamäe tee 79 ja 85 vaheline sõidutee
7. Pae 57 esine ja tagune kõnnitee
8. Linnamäe tee 49 esine kõnni- ja sõidutee
9. Kivimurru 45 kvartali sõidutee
10. Mahtra 52 esine kõnni- ja sõidutee ning Mahtra 54 ja 56 vaheline kõnnitee
11. Vao tee ja Peterburi tee ristmik
12. Läänemere tee 35 esine sõidutee
13. Paekaare 76 sissesõidutee
14. Kivila 16, 18, 20, 22 esised sissesõiduteed
15. Arbu 14 esine sõidutee
16. Anni 8 esine sõidutee
17. Mahtra 4, 6, 8, 10 esised sõidu- ja kõnniteed
18. Kärberi 7 esine sõidutee
19. Majaka 43 esine sõidutee
20. Majaka 3 esine sõidutee

LASNAMÄE LINNAMAJANDUSE OSAKOND

Lasnamäe halduskogu otsustas:

25. augustil 2004

1. Kooskõlastada AS FKSM poolt koostatud Betooni tn 4 kinnistu detailplaneeringu eskiislahendus.

Projekti eesmärk on kinnistu jagamine seitsmeks äri- ja tootmismaa kinnistuks ning ühendusteele ja trafoalajaamale krundi määramine.

3. septembril 2004

1. Kooskõlastada OÜ Z-Projekt poolt koostatud Loopealse pst 8 ning Puju tn 11, 13 ja 15 kinnistute detailplaneering märkusteta.

maria naljanurk ☺

Seisavad 2 jumalasalust teepervel sildiga: "Lõpp on ligidal! Mõtle järele ja pöördu sinna, kust tulid, kuni pole hilja!"

Ligineb auto, peatub korraaks, seest karjutakse midagi usuhulludest ning antakse järsult gaasi. Veidi hiljem krigin, karjutused, sulpsatus...

Seepeale mainib 1 seisjatest teisele: "Kuule, äkki peaks suuremalt ja lähemalt kirjutama?! Näiteks, et "Sild on katki"...?"

Rongi siseneb räämas ja alkoholiõhnadega mees ning prantsatab istuma preestri kõrvale. Võtab taskust ajalehe, loeb seda veidi, paneb käest ära, rüütab lonksu

Tallinna Linnavolikokku Lasnamäelt valitud KESKFRAKTSIOON teatab oma liikmete vastuvõtuajad oktoobris

NELLI PRIVALOVA: 8. ja 29. okt kell 13-14 Linnavolikogu Keskfraktsiooni toas, Vana-Viru 12, kab 114.

Registreerimine tel 694 3217.

PAVEL STAROSTIN: 11. ja 25. okt kell 15-18 Lasnamäe Halduskogus, Punane 16, kab 503. Registreerimine tel 645 7780.

VITALI FAKTULIN: 19. okt kell 17-18 Pae 21, ruum 325.

taskusolevast pudelist ning pöördub preestri poole:

"Mis asi tekitab artriiti?"
"Eks ikka halvad elukombed, joomine, õelus ligimese vastu," vastab preester mürgiselt.

"Ära sa ütle!" pomiseb mees ning vaatab mõtiskledes aknast välja. Preestril hakkab häbi:

"Kuulge, ma vabandan oma käitumise pärast. Kui kaua teil juba artriidiga probleeme on?"

"Minul ei olegi, aga just lugesin lehest, et paavstil on..."

Nalju, kommentaare ja muud sellist saate saata aadressile: marianaljad@hotmail.ee
Või aadressile „Maria naljad“, Punane 16, 13619 Tallinn

jagatud mure

vahendab

TIINA NAARITS

Vahendab sotsiaalpedagoogika magister Tiina Naarits, kes kriisinõustaja, psühholoogiaalektori ja suhtekorraldaja töös on kogenud, et jagatud mure viib kiiremini lahenduste ja tasakaaluni.

Kirjutada saab: tiina.naarits@tallinnlv.ee või Lasnamäe Leht, Punane 16, 13619 Tallinn.

Ma kohe ootan seda leherubriiki. Saadan ka oma kirja teele. Tunnen, et tänu vanemate lämmatavale huvile ei saagi ma iseseisvat elu kunagi alustada. Ma olen juba 26-aastane ja justkui iseseisev noor naine, aga seda üksnes kuni ema või isa telefonikõneni või külaskäiguni. Absoluutselt ei loe see, et elame lahus ja et juba 17-aastaselt hakkasin iseseisvalt toime tulema, et lapseas neil minu jaoks silmi ja kõrvu ei olnud. Vanemad on võtnud pähe, et nende kunagine käitumine tuleb heastada. Olen täiesti lõhestunud, sest miski mu sees käsib ka neid kuulata, kuigi saan aru, et heastades oma minevikku annavad vanemad eitava pitseri igale mu suhtele või töökohavälkule – olen nende jaoks laps ja kõige parem on kui oleksin ööpäev läbi nende silme all. Õudne on tunnistada, et pole abi ei kõrgharidusest ega heast välimusest – enesekindlus kaob samm-haaval. Kuidas oleks õige, ma ei tea. (Kristina Lasnamäelt)

Selles kirjas on ühelt poolt meeleheidet ja teisalt ka austust oma vanemate suhtes, vaatamata ebameeldivustele lapsepõlves, millele vihjatakse. Sõltumata vanemate oskusest kasvatada oma lapsi, on enamasti neil soov anda parim, mida osatakse ja

suudetakse. Isegi siis, kui jääb tunne, et aega ja armastust nappis, ei pruugi see nii olla. Nii vanemad kui lapsed peavad mõistma, et meie elu kulgeb kindlal ajal ja mõõdetavate võimalustega, mida ei saa võrrelda teiste samaealiste eluga. Meil kõigil

on oma tee. Süütunne tuleb lahendada igal inimesel just siis, kui see hakkab juhtima meie tegusid ja otsustusi. Tihti on süütunne põhjendamatu ja koos lähedastega sellest rääkides, andes tunneteile õiged nimed, võib saabuda kergendav vabanemine kõigi jaoks. Rääkimine on väga oluline, sest vastasel juhul asendub see pimedaid vailde või rahulolematu vaikimisega.

Side laste ja vanemate vahel on tegelikult kingitus, mis väärib hoidmist. Just selle suhte kaudu on alati tagatud toetus, mida ei pea küsima, mida vastastikku pakutakse vastutasu ootamata just siis, kui üks osapool seda vajab. See on väärtus, mille olemasolu mõistetakse alles selle kadumisel. Samas on loomulikult oluline, et iga lapsevanem mõistaks, et laps on oma elu teise kümnendi lõpuks

eeskätt võrdväärne täiskasvanu ning on normaalne, et milleski ollakse eri meelt ja miski sobib vastastikku ja see öeldakse ka välja, jättes kaaslasele võimaluse ise otsustada, mida ta vajab. Osata anda vabaks oma laps, see on kunst, mida vahel peab laps ise õpetama. Küllap pole õige vanematele vastu vaidada, kui nad oma arusaamisi välja ütlevad.

Ehk on mõttekas kuulata igat kommenteerijat ja lõhkumata arvamuse-avaldaja veendumusi kinnitada, et võrdse täiskasvanuna saab otsuste tegemisel arvestatud kõneleja elukogemusega, aga seda üksnes oma teadmiste ja kogemuste kõrval. Selline suhtumine tuleb kasuks mitte üksnes lapse ja vanemate kontaktides, vaid kõikides suhetes.